

Ruotu #128	Kalala/Kaattala
	Etelänkylä/Kalajoki

Ruodun 128 sotilastorppa sijaitsi Kalajoen Etelänkylässä kylän yhteismaalla lähellä maantietä ja Kalajoen kirkkoa. Vuonna 1733 ruodun muodostivat talot:

#4	Sahre & Heusala Lars Larss	Etelänkylä
#7	Undinen Sigfred Sigfredss,	Etelänkylä
#5	Junnikkala Lieutenanten Gutzeen	Etelänkylä
#13	Kerälä Lieutenanten Gutzeen	Etelänkylä

Syyskuussa 1774 tehdyn päätöksen mukaan Heusalan tilalle tähän ruotuun määrättiin uudistilat:

Safwiluoto Josep	Ylivieska
Lassila Lars	Ylivieska
Hapakääski Lars	Ylivieska
Luckarila Olof	Ylivieska
Harala Mats	Ylivieska
Löytynoja Johan	Ylivieska
Järfwenpä Thomas	Reisjärvi
Lindulampi Mats	Reisjärvi
Antila Anders	Reisjärvi

Vuoden 1752 katselmuksessa todettiin, että tupa oli vanha ja maahan painunut, joten ruotu lupasi rakentaa sotilaan avustuksella seuraavana talvena uuden. Samalla oveen piti hankkia lukko ja avain ja rikkinäiset ikkunaruudut tuli uusiksi. Aittaan ruodun tuli rakentaa kunnolliset jyväärit, laittaa katolle painopuut ja ovelle rappuset sekä korjata oven lukko. Navetta piti uusiksi ja lato katkaa uudelleen. Torpan lähellä oli hyvä kaivo. Pellot olivat hyvässä kunnossa, mutta osa aidoista piti uusiksi. Talolliset lupasivat raivata tarvittavat niityt seuraavana syksynä.

Vuoden 1791 katselmuksessa tupa oli muuten kunnossa, mutta ikkunoita piti korottaa puoli kyynärää. Myös ulkorakennukset olivat kunnossa lukuun ottamatta aittaa, mikä piti uusiksi. Torpan vieressä asuva Samuel Junnikkala lupasi kaivaa uuden kaivon reilut 50 m torpan länsipuolelle. Uusi kaivo piti tulla Junnikkalan ja sotilaan yhteiseen käyttöön.

Vuoden 1797 katselmuksessa torpan rakennukset olivat hyvässä kunnossa. Uusi kaivo kaipasi vielä viimeistelyä.

Samuel Samuelss Lappström

1734–1757

Samuel on syntynyt Savossa noin vuonna 1702–03. Hänet otettiin sotilaaksi vuonna 1726 entisen Kalajoen komppanian numerolle #28, mistä hänet siirrettiin tähän ruotuun 30.3.1734. Ilmeisesti hän osallistui Hattujen sotaan vuosina 1741–42 ja rykmentin Ruotsin-retkelle talvella 1743–44. Hän oli linnoitustöissä Helsingissä vuosina 1748–51; ainakin vuonna 1749 Helsingin veistämöllä. Maaliskuussa 1750 hän oli sairas ja voipunut. Hän sai eron sotilaspalveluksesta 23.8.1757 vanhuuden ja sairastelun takia.

Samuel Lappström s.6.11.1696, k.9.4.1766 Kalajoki. [Suomen asutuksen yleisluettelossa](#) (SAY) Samuelin vaimo on merkitty Kalajoen Pasialaan vuonna 1735.

Lapset:

Erik s._._.1750, k.29.4.1773 Kalajoki,

Johan s._._.1734, mahdollisesti seuraava sotilas.

Johan Samuelss Lappström

1757–1758

Johan on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1734. Hänet otettiin 29.11.1752 varamieheksi tähän ruotuun ja vakinaiseksi sotamieheksi hänet kirjattiin 23.8.1757. Hän osallistui Pommerin sotaan vuosina 1757–1758 palvelen Everstiluutnantin komppaniassa. Hän kuoli Pommerissa 26.6.1758.

Johan Samuelss Lappström s. __. __. 1734, k. 26.6.1758 *Pommeri*, vihitty varamiehenä 26.6.1757 Kalajoki **Walborg Christiansdr Fängström** s. 9.4.1736 *Ylivieska* (vihkimerkinnässä *Susanna*) (vanh. luultavasti sotilas #21 **Fängström Christian Christians** s. 4.4. 1712 ja **Lisa Simonsdr Ängeslefwä** s. 25.12.1709).

Johanin perukirjassa on perillisiksi merkitty vaimo Valpuri Christerintr ja tytär Margeta.¹

Lapsi Walborgin 1. aviosta:

Margareta s. 24.12.1757 Kalajoki, k. 27.7.1763 Kalajoki.

Henrik Pählss Lappström

1759–1779

Henrik on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1734. Hän oli 165 cm pitkä. Hän otti sotilaspestin Pommerin sodan aikana, eli 15.6.1759, mutta ilmeisesti hän ei joutunut Pommeriin. Hän oli vuonna 1779 komennuksella Vaasassa rakentamassa Vaasan Hovioikeuden rakennusta ja kruununpanimoa. Hänet erotettiin palveluksesta Vaasassa 1.7.1779 sukupuolitaudin takia.

Henric Pählss Lappström s. __. __. 1733, k. 13.9.1810 Alahärmä, vihitty 1. avioon 16.12.1760 Kalajoki **Carin Mattsdr** s. 8.9.1727, k. 12.11.1768 Kalajoki (suntion tytär), vihitty 2. avioon 5.11.1769 Kalajoki **Walborg Olofsdr Steen** s. __. __. 1740, k. 5.5.1822 Alahärmä (vanh. sotilas #44 **Sten Olof Pehrss** s. __. __. 1710 ja **Anna Andersdr** s. __. __. 1713). He asuivat Henricin sotilasuran jälkeen itsellisinä Kalajoen Talus- ja Etelänykyssä vuosina 1782–1803. Muuttokirjan mukaan he menivät 28.2.1803 Ylivieskaan, missä he asivat Wähäkankaan uudistilalla vuoteen 1806. Vuonna 1808 Henric ja Walborg muuttivat Alahärmän Wuoskoskelle tyttärensä Walborgin luo.

Carinin perukirjassa on perillisiksi merkitty puoliso Henrik ja tytär Anna.²

Lapset Henricin 1. aviosta

Matthias s. 17.9.1761 Kalajoki,

Catharina s. 19.11.1762 Kalajoki, k. 13.8.1763 Kalajoki,

Annica s. 10.4.1765 Kalajoki, k. 12.8.1770 Kalajoki,

Henricus s. 15.5.1767 Kalajoki, k. 30.5.1767 Kalajoki.

Lapset Henricin 2. aviosta:

Anna s. 22.8.1770 Kalajoki, meni piiiaksi Ylivieskan Juurikoskelle vuonna 1791,

Henrich s. 11.4.1773 Kalajoki, vihitty 22.4.1795 Reisjärvi leski **Carin Andersdr Pesola**, ent. **Pawola**, s. 30.10.1756 Reisjärvi (vanh. **Pawola Anders Clemetss** s. 4.5.1735 ja **Chirstin Johansdr Aho** s. 11.4.1739). Henrich muutti kotoaan vuonna 1793. He asuivat ensin Reisjärven Pesolassa ja vuodesta 1814 lähtien Järvenpäässä. Carin vihitty 1. avioonsa 27.12.1776 Reisjärvi **Anders Anderss Pesola**, ent. **Purunen**, s. 9.2. 1751 Reisjärvi, k. 9.5.1793 (vanh. **Purunen/Syrjä Anders Anderss** s. __. __. 1724 ja **Maria Henrichsdr** s. __. __. 1727),

Carinin ja Anders Pesolan lapset:

Malin/Magdalena s. 18.9.1779 Reisjärvi, k. 24.4.1803 Reisjärvi, vihitty 13.12.1798 Reisjärvi **Matts Thomass Orawa**, myöh sotilas #145 **Lode**, s. 21.7.1775 *Haapajärvi*,

Maria s. 15.11.1781 Reisjärvi, vihitty 16.12.1801 Reisjärvi leski **Johannes Mattss Karjunen** s. 8.4.1780 Reisjärvi (vanh. **Karjula Matts Johanss** s. 10.8.1741 ja **Lisa Mattsdr Lehtola** s. 6.9.1743),

Christina s. 18.2.1784 Reisjärvi, vihitty 23.11.1810 Reisjärvi **Johan Olofss Pawola** s. 20.2.1789 Reisjärvi (vanh. **Paawola Olof Erikss** s. 23.7.1760 Reisjärvi ja **Carin Johansdr Syrjä** s. 23.9.1766),

Catharina s. 5.2.1787 Reisjärvi,

- Margareta** s.22.5.1789 Reisjärvi,
Ulrica s.12.5.1792 Reisjärvi, vihitty 8.4.1833 Reisjärvi **Jacob Mattss Mustickaniemi**, ent. **Pesola**, s.4.5.1787 Reisjärvi (vanh. **Pesola**, ent. **Karjula**, **Matts Mattss** s.27.9.1759 Reisjärvi ja **Lisa Mattsdr Pesola** s.1.4. 1753 Reisjärvi),
 Carinin ja Henrichin lapset:
Rudolph s.6.2.1796 Reisjärvi, vihitty 8.2.1820 Reisjärvi leski **Maria Pehrsdr Tiala**, ent. **Kilian/Maliniemi**, s.7.5.1796 Reisjärvi (vanh. **Maliniemi Pehr Pehrss** s.6.5.1758 Reisjärvi ja **Brita Mattsdr Tiala**, **Passanen/Korven**, s.10.8.1765 Sievi). Maria vihitty 1.avioonsa 1.12.1815 Reisjärvi **Henric Clementss Tiala**, ent. **Suihkola**, s. _ _ . 1781,
Walborg s.6.8.1798 Reisjärvi, vihitty 13.5. 1821 Reisjärvi **Matts Pehrss Autiä**, ent. **Kukkotarha**, s.6.1.1789 Reisjärvi (vanh. **Kukkotarha Pehr Pehrss** s.12.11.1762 Reisjärvi ja **Ingeborg Andersdr** s.2.2.1769 Reisjärvi),
Walborg s.3.2.1778 Kalajoki, k. _ _ .1833 Alahärmä, vihitty 12.12.1797 Kalajoki merimies **Matts Mattss Stenman** s.23.2.1769, k.11.4.1826 Alahärmä. Avioiduttuaan he muuttivat Alahärmään, missä he olivat ilmeisesti ensin torppareina Mattilassa ja Palomäessä sekä noin vuodesta 1800 uudistilallisina Wuoskosken Luomanperässä ja noin vuodesta 1829 syytinkiläisinä/torppareina Mattilassa. Mahdollisesti Matts on kotoisin Alahärmän Mattilasta.
 Lapset:
Maria s.27.12.1798 Alahärmä (Mattila), k.13.3.1809 Alahärmä,
Anna Catharina s.2.12.1799 Alahärmä (Palomäki), k.23.9.1803 Alahärmä,
Elisabeth s.23.10.1801 Alahärmä, vihitty 31.5.1825 Alahärmä **Jacob Johanss Karkaus** s.29.8.1805. Jacob tuli kotivävyksi Alahärmän Luomanperään,
Mathias s.17.5.1803 Alahärmä, k.9.2.1804 Alahärmä,
Johan Henric s.18.12.1804 Alahärmä, k.5.12.1807 Alahärmä,
Mathias s.25.8.1807 Alahärmä, vihitty 23.2.1828 Alahärmä **Maria Johansdr Kojola** s.29.11.1802,
Walborg s.25.2.1809 Alahärmä, vihitty 11.11.1838 Korttesjärvi leski **Anders Ericss Partanen**,
Maria s.3.10.1811 Alahärmä,
Simon s.11.4.1813 Alahärmä, vihitty 6.7.1832 Ylihärmä **Sanna Andersdr Haapoja**,
Henric s.14.8.1814 Alahärmä,
Johan Samuel s.25.9.1816 Alahärmä,
Gustaf s.8.3.1818 Alahärmä,
Anna Cajsa s.11.12.1819 Alahärmä,
Olaus/Olof s.27.1.1785 Kalajoki, vihitty 28.2.1809 Sievi **Carin Sigfridsdr Maliniemi** s.25.8. 1780 Nivala/Haapajärvi (vanh. **Maliniemi Sigfrid Jacobss** ja **Beata Thomasdr**). Olof oli renkinä Sievin Wahtolassa ainakin vuonna 1808, ja Carin piikana Kiurussa vuosina 1808–09. Olof kirjattiin nostomiehenä armeijaan Suomen sodan aikana kesällä 1808.

Johan Gabrielss Lapström

1780–?

Johan on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1756. Hän oli 165 cm pitkä. Hänet pestattiin sotilaaksi Oulussa 12.1.1780. Hänen sotilasurastaan ei ole muita tietoja.

Johan Gabrielss Lapström, ilmeisesti ent. **Stårk**, s.16.7.1755 *Saloinen* (vanh. mahdollisesti majoittaja/ varusmestari **Stårck Gabriel Gabrielss** ja **Anna Margareta Johansdr Cajana**, katso #76).

Matts Mattss Lappström

1783–1798

Matts, ent. **Förss**, on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1761. Hän oli 167 cm pitkä. Hänet otettiin 7.4.1783 varamieheksi tähän ruotuun ja ilmeisesti vielä samana vuonna vakinaiseksi sotilaaksi, jolloin hänelle annettiin sotilasnimi **Lappström**. Vuosina 1788–90 hän osallistui Kustaa III:n sotaan palvelen kesän 1788 saaristolaivastossa Haminan seudulla. Ilmeisesti hän osallistui vuosien 1789–90 sotatoimiin Savossa.

Hänet tuomittiin Kalajoen käräjillä 9.9.1795 varkaudesta, rangaistuksena 32 paria raippoja, kaksi tuntia kaularautoissa sekä yhden sunnuntain häpeärangaistus, eli kirkonrangaistus. Hän karkasi palveluksesta 16.3.1798. Rykmentin komentaja Gustaf von Nummers teki hänestä elokuussa 1798 etsintäkuulutuksen, jonka mukaan hänet tuli tavattaessa vangita ja toimittaa lähimpään kruununvankilaan.³ Etsintäkuulutuksessa hänen kuvattiin olevan 35-vuotias, lyhyenvanterra vartaloltaan, pitkät ja hoikat kasvot, musta tukka ja kulmakarvat. Yllään hänellä oli harmaa arkipuvun takki, tummansiniset housut, valkoiset villasukat ja pieksut, joissa keltaiset nauhat, sekä nahkalakki päässä.

Matts Mattss Lappström s.12.12.1762 k.16.11.1820 Kalajoki, vihitty 4.12.1785 Kalajoki, **Helena/Lena Sigfridsdr Undinen** s.16.8.1763 Kalajoki (vanh. **Undinen Sigfrid Jacobss** s.28.10.1730 ja **Brita Larsdr** s. __. __. 1727). Muuttokirjan mukaan he menivät 25.11.1804 Salosiin, missä he olivat torppareina Piehingin Siuvatinahossa ja muuttivat 12.5.1805 Ylivieskaan sekä edelleen takaisin Kalajoelle vuonna 1807. Heidät on mainittu itsellisinä Kalajoen Etelänkylässä vuosina 1800–12. Helena vihitty 2. avioonsa 10.7.1828 Rautio leski **Matts Michelss Suomala** s.27.8.1788.

Lapset:

Mathias s.1.5.1786 Kalajoki, k.8.6.1786 Kalajoki,

Britha Catharina s.7.1.1788 Kalajoki, k.8.3.1788 Kalajoki,

Anna Christina s.7.11.1789 Kalajoki, vihitty 2.11.1818 Rautio **Simon Mattss Rautio** l. **Keltapöllä** s.7.11.1791 Sievi, k.13.2.1824 Rautio (vanh. **Stor-Rautio Maths Ericss** s.1.8.1758 Sievi (RK: s.8.1.1758) ja **Lisa Simonsdr Sikala** s.18.3.1762 Sievi). Anna Christina lähti kotoaan vuonna 1799, meni Ylivieskaan 26.12.1806, palasi 8.1.1810 Alavieskasta Kalajoelle, mainittu palkollisena Kalajoella vuosina 1810–12.

Lapset:

Lisa s.10.12.1818 Rautio,

Lena s.15.12.1820 Rautio,

Matts s.6.3.1822 Rautio,

Jacobus s.10.2.1792 Kalajoki, k.24.4.1792 Kalajoki,

Mathias s.9.7.1793 Kalajoki, k.13.4.1794 Kalajoki,

Johannes s.26.9.1794 Kalajoki, k.2.10.1794 Kalajoki,

Sigfrid s.29.11.1796 Kalajoki, vihitty 19.11.1819 Rautio **Maria Andersdr Bertula** s.22.3.1792 Sievi (RK: s.12.3.1792) (vanh. **Bertula Anders Jöranss** s.25.12.1760 Alavieska ja **Maria Nilsdr Haapasaari** s.4.9.1766 Alavieska). Sigfrid lähti kotoa vuonna 1799. Hänet on mainittu taas vanhempiansa kanssa itsellisenä vuosina 1806–12.

Lapsi:

Maria s.17.1.1824 Rautio, k.6.6.1824 Rautio,

Lars s.8.8.1800 Kalajoki, k.23.9.1803 Kalajoki,

Andreas s.9.3.1803 Kalajoki, k.14.8.1806 Ylivieska.

Jacob Gran

1799–1808

Jacob on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1772. Hän oli 170 cm pitkä. Hän otti sotilaspestin 1.4.1799. Vuonna 1804 hänen mainitaan käyttäneen yhä vanhan mallista sotilasasua. Hän osallistui vuonna 1808 Suomen sotaan, mistä hänet kotiutettiin 11.12.1808. Hänen leskensä **Breta Lisa** antoi 27.6.1811 valtakirjan majuri Printzille miesvaimaansa palkkarästien perimiseksi Tukholmasta.

Jacob Pehrss Gran/Gren, ent. **Gronström**, s.19.6.1772 Kälviä, k.2.9.1810 (vanh. muurari-mestari **Gronström**, ent. **Rimbilä**, **Pehr Jacobss** s.15.7.1742 Kälviä ja **Anna Mårtensdr** s.31.7.1744), vihitty 26.10.1794 Kannus **Britha Johansdr Heininiemi** s.6.5.1770, k.15.12.1808 Kalajoki kaksosten synnytykseen. Jacob muutti vanhempiensa mukana Kälviältä Kannuksen Mutkalammen kylälle. Jacob ja Brita muuttivat 26.3.1796 Kalajoelle. Maria-tyttären kastemerkinän mukaan Jacob oli vuonna 1796 varamiehenä Kannuksessa. Heidät on merkitty ruotutorppaan vuosina 1801–07. Rippikirjan mukaan Jacob ei palannut Suomen sodassa.

Perukirjan mukaan Brita k.12.1808 Kalajoki ja Jacob k.1809 Kalajoki. Perillisinä on mainittu lapset Johan, Samuel ja Susanna.⁴

Lapset:

Susanna s.3.2.1795 Kannus (RK/Kalajoki: s.27.1.1795), meni Lohtajalle 9.5.1814,

Maria s.6.3.1796 Kannus, k.pienenä,

Johan s.1797, meni Pirkkalaan 31.1.1813,

Jacob s.19.1.1800 Kalajoki, k.19.12.1808 Kalajoki,

Samuel s.4.12.1801 Kalajoki, meni Sieviin 11.2.1819,

Maria s.25.3.1804 Kalajoki, k.19.12.1808 Kalajoki,

Abraham s.28.6.1806 Kalajoki, k.31.8.1807 Kalajoki,

Helena s.5.8.1807 Kalajoki, k.3.9.1807 Kalajoki,

Anders s.2.12.1808 Kalajoki, k.15.12.1808 Kalajoki,

Lisa s.2.12.1808 Kalajoki, k.15.12.1808 Kalajoki.

Viitteet

¹ OMA, Salon tuomiokunta: signum 152, sivu 3/18.10.1759

² OMA, Salon tuomiokunta: signum 152, sivu 445/2.11.1769

³ OMA, Oulun lääninkanslian kortisto: Ea4:20, Nro 29/saapunut 14.9.1798

⁴ OMA, Salon tuomiokunta: EcIII:1, sivu 1067/2.10.1810